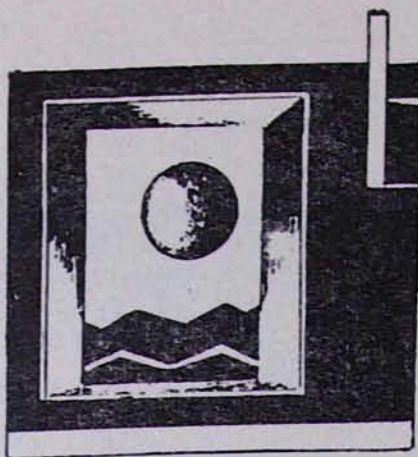

ԷԿՈՒՄԵՆԻԿ

ԿՅԱՆՔ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԾԻՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 7-ԻՒ
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Սույն թվականի օգոստոսի 13—18 օրերին Վաշինգտոնի հոռմեական կաթոլիկ Մայր տաճարում տեղի է ունեցել Միջազգային ծիսագիտական ընկերակցության (Societas Liturgica) հերթական՝ 7-րդ համագումարը, որի գլխավոր թեման է եղել «Հովվական ասպարեզը»: Համագումարին մասնակցել են Ամերիկայի Միացյալ նահանգների տարբեր քաղաքներից, Ճապոնիայից, Արևմտյան Եվրոպայի և Լատինական Ամերիկայի բազմաթիվ երկրներից ժամանած քրիստոնեական զանազան դավանությունների պատկանող եկեղեցիների շուրջ 170 ներկայացուցիչներ:

Համագումարի աշխատանքներին իր մասնակցությունն է բերել նաև տ. Բաբկեն Էպիսկոպոս Վարժապետյանը, որը համագումարում հանդես է եկել «Առաքելական հաջորդությունը և ձեռնադրության խորհուրդը Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցում» նյութերի շուրջ ընդարձակ մի զեկուցումով:

Միջազգային ծիսագիտական ընկերակցությունը հիմնադրվել է 1976 թվականին հոլանդացի գիտնական, պատուր, դոկտ. Վիրբ Վոսի կողմից, որը նույն թվականին

մի խումբ աստվածաբան գիտնականների հետ նախաձեռնել և կազմակերպել է ընկերակցության առաջին համագումարը Հոլանդիայի Դրիբերգեն քաղաքում: Այնուհետև երկու տարին մեկ անգամ, կանոնավոր կերպով տեղի են ունեցել ընկերակցության հետագա համագումարները Անգլիայում, Իսպանիայում, Իռլանդիայում, Ֆրանսիայում և Ծվեդիայում:

Ծիսագիտական ընկերակցության նպատակն է՝ առաջացնել քրիստոնեական պաշտամունքի մասին Էկումենիկ դիալոգ՝ հիմնված գիտական լուրջ ուսումնասիրության վրա:

Սույն ընկերակցությունը, որը գործում է «Վերանորոգում և միություն» ընդհանուր նշանաբանով, իր հերթական համաժողովների ընթացքում գիտական բարեխիղճ մոտեցումով ցարդ ուսումնասիրել և համապատասխան թղթեր է հրապարակել ս. պատարագի և այլ խորհուրդների ծագման, կազմավորման, նրանց զարգացման, իմաստի և լեզվի մասին՝ միաժամանակ տալով իր պատգամը քրիստոնեյա աշխարհին և արդի մարդկությանը:

ՀՆԴԿԱԿԱՆ ՄԱԼԱԲԱՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՊԵՏԸ ԱՄՆ-ՈՒՄ

Հնդկական մալաբար եկեղեցու կաթողիկոս տ. Բասիլիոս Մար Թոմա Մատթեոս Առաջինը սույն թվականի օգոստոսի 1—3-ը պաշտոնական այցով եղել է Վաշինգտոնում, ուր նրա պատվին տեղի են ունեցել եկեղեցական արարողություններ և ընդունելություններ: Համդիսություններին ներկա

է եղել նաև տ. Բաբկեն եպիսկոպոս Վարժապետյանը, որը, հանուն հայ եկեղեցու և ամերիկահայ համայնքի, ողջույնի ջերմ խոսքեր և բարեմաղթություններ է արել հնդկական եկեղեցու հոգևոր պետին՝ այդ առթիվ նրան տալով պատշաճ մի հուշանդրվեր:

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱԾԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԺՈՂՈՎԸ ԲՈՍՏՈՆՈՒՄ

Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի «Եկեղեցի և հասարակություն» բաժանմունքի նախաձեռնությամբ սույն թվականի հուլիսի 12—24-ը Բոստոնում, Մասաչուսեթսի տեխնոլոգիական ինստիտուտում, տեղի է ունեցել համաշխարհային կոնֆերանս՝ «Հավատք, գիտություն և ապագա» թեմայով:

Իր երեսնամյա գոյության ընթացքում ԵՀԽ-ն առաջին անգամ լինելով կազմակերպում է նման մի կոնֆերանս, որն իր թեմայով և առաջադրած հարցերի կարևորությամբ մասամբ հիշեցնում է 1966 թվականին Ժնևում նույն բաժանմունքի նախաձեռնությամբ գումարված կոնֆերանսը, այն տարբերությամբ սակայն, որ մինչ Ժնևի ժողովին մասնակցում էին բացառապես աստվածաբաններ և եկեղեցականներ, Բոստոնի սույն կոնֆերանսը համախմբել էր գիտության տարբեր բնագավառներում աշխատող անվանի գիտնականներ, աստվածաբաններ, եկեղեցական պատասխանատու գործիչներ, փիլիսոփաներ, տնտեսագետներ, քաղաքագետներ, գիտության տարբեր ճյուղերի ուսանողներ, բազմաթիվ տեխնոլոգներ, ինչպես նաև էթիկայի մասնագետներ, թվով շուրջ 500 հոգի, եկած աշխարհի բոլոր ցամաքամասերից՝ մրտքեր փոխանակելու և քննարկելու համար տնտեսական, քաղաքական, գիտական, սոցիալական, էթիկական բնույթի բազմաթիվ հրատապ և անմիջական լուծում պահանջող հարցեր, որոնք դրված են այսօր մարդկության առաջ թե՛ արդյունաբերական տեսակետից զարգացած և թե՛ թույլ զարգացած ու հետամնաց երկրներում:

Կոնֆերանսի առաջին օրերին շուրջ 40 հոնետորներ հանդես են եկել գլխավոր թեմայի տարբեր երեսները շոշափող առանձին զեկուցումներով, ինչպես՝ «Գիտությունը, տեխնիկան և եկեղեցիները» (զեկուցող՝ ԵՀԽ-ի գլխավոր քարտուղար դոկտ. Ֆիլիպ Փոթթըր), «Գիտությունը և հավատքը յոթն-

րիմ թշնամիներ չեն» (զեկուցող՝ Սիդնեյի համալսարանի աստղագիտության բաժանմունքի վարիչ պրոֆ. Ռոբերտ Հենթրի Բրաուն), «Քրիստոնեական հեռանկարներ տիեզերքի ողջ ստեղծագործության մասին» (զեկուցողներ՝ փիլոգիայի դասախոս պրոֆ. Ծառլ Բիրչ (Ավստրալիա), աստվածաբանության դոկտոր Գերհարդ Լյեդկե (ԳՖՀ), «Գիտություն և տեխնիկա—խոստում և սպառնալիք» (զեկուցող՝ փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր Ժերոմ Ռավեց (Մեծ Բրիտանիա), «Տեխնոլոգիան արդյոք հարգո՞ւմ է մարդկայինը» (զեկուցող՝ Նյոշաունեյի համալսարանի ֆիզիկայի ամբիոնի վարիչ պրոֆ. Ժան Ռոսել, Շվեյցարիա) և այլն:

Հիշյալ զեկուցումներն այնուհետև քննարկվել են 10 աշխատանքային խմբերում, որտեղ կազմվել և մշակվել են համապատասխան փաստաթղթեր, որոնց հիման վրա կոնֆերանսը ընդունել է մի շարք որոշումներ, բանաձևեր և հանձնարարականներ՝ դրանք հանձնելով աշխարհի բոլոր եկեղեցիների, կրոնական, գիտական, հասարակական կազմակերպությունների ու հաստատությունների, ինչպես նաև պետությունների և կառավարությունների նկատմամբ:

Կոնֆերանսի հիմնական նպատակն է եղել նպաստել համաշխարհային արդար մի հասարակության կառուցմանը՝ հիմնը ված ժողովրդական լայն խավերի մասնակցության վրա, հասարակություն, որտեղ բոլոր մարդիկ կարողանան ապրել ազատ, խաղաղ ու երջանիկ:

«Համաշխարհային արդար մի հասարակություն հասնելու միջազգային բանալին ժողովրդի մասնակցությունն է այդ հասարակության կառուցմանը, մասնակցություն, որը թույլ տալ մարդկանց ասելու իրենց խոսքը իրենց երկրի տնտեսական քաղաքականության «ինչպես»-ի և «ինչքան»-ի

մասին, նշված է կոնֆերանսի փաստաթղթերից մեկում:

Մի այլ փաստաթուղթում, որը վերաբերում է ժամանակակից աստվածաբանությանն ու գիտությանը, ընդգծված է. «Մեր աստվածաբանությունը պետք է շեշտը դնի բնության, Աստուծո ստեղծագործության նկատմամբ մեր ունեցած պատասխանատվության վրա»:

Ինչ վերաբերում է գիտությանը, փաստաթղթում նշվում է, որ կոնֆերանսի հիմնական խնդիրներից մեկն է եղել գիտության բնագավառի աշխատողներին հաս-

կապես հասկացնել տալ այն համոզումը, ըստ որի գիտությունը կոսմոսի իր իսկ կոչմանը, եթե այն չի ծառայում մարդկությանն նկատմամբ սիրո նպատակին»:

Բոստոնի կոնֆերանսի մասնակիցները այն ցանկությունն են հայտնել, որ սույն միջազգային կոնֆերանսին հաջորդեն այլ խորհրդակցական ժողովներ և հանդիպումներ, որոնց առանցքը կազմեն քրիստոնեական հավատքի և ժամանակակից գիտության հարաբերություններին վերաբերող հարցերը:

ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԱԹԵՆՔԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆ ՀԵԼԼԱԴԱՅԻ Տ. ՍԵՐԱՖԻՄ ՄԻՏՐՈՊՈԼԻՏԻՆ

Հոկտեմբերի 11-ին Հյուսիսային Ամերիկայի հայոց արևելյան թեմի առաջնորդ տ. Թորգոմ արքեպ. Մանուկյանը, Մայր Աթոռից դեպի իր թեմ վերադարձի ճանապարհին, այցելում է Հունաստանի հայոց թեմ և հյուրն է լինում մի քանի օրով թեմական խորհրդին և հոգևոր հովիվ տ. Հակոբ քհն. Ռուստեմյանին:

Հոկտեմբերի 12-ին տ. Թորգոմ արքեպիսկոպոսը, ընկերակցությամբ Հունաստանի հայոց թեմական խորհրդի ատենապետ տիար Ստեփան Ֆեսնյանի, տեղի հոգևոր հովիվ տ. Հակոբ քհն. Ռուստեմյանի և Հ. Բ. Ը. Միության Ա. Գալքակյան վարժարանի տեսուչ պրն. Զ. Գրիգորյանի, քաղաքավարական այցելություն է տալիս Ա-

թենքի և Համայն Հելլադայի տ. Սերաֆիմ միտրոպոլիտին:

Տ. Թորգոմ արքեպիսկոպոսը Հայոց Հայրապետի ողջույններն է հաղորդում տ. Սերաֆիմ միտրոպոլիտին:

Այնուհետև տեղի է ունենում ջերմ զրույց երկու բարձրաստիճան հոգևորականների միջև, հայ և Հունաստանի հույն օրթոդոքս եկեղեցիների հետագա հարաբերությունների մասին՝ Էկումենիկ ոգով:

Զրույցի ավարտին տ. Սերաֆիմ միտրոպոլիտը խնդրում է տ. Թորգոմ արքեպիսկոպոսին իր «խորին հարգանքներն ու լավագույն մաղթանքները» ներկայացնել Ամենայն Հայոց Հայրապետին:

ՄԱՐՍԵԼԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՐԴԻՆԱԼ ՌՈԺԵ ԷԶԵԳԱՐԱՅԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ս/թ. հոկտեմբերի 11-ին, հինգշաբթի օրը, Մարսելի ս. Սահակ-Մեսրոպ Մայր եկեղեցու կրոնական ընկերակցության վարչությունը կազմակերպել էր շնորհավորական ընդունելություն՝ ի պատիվ Մարսելի նորընտիր կարդինալ արքեպիսկոպոս Էջեգարայի:

Ընդունելությանը ներկա էին պետական բարձրաստիճան անձնավորություններ, թղթակիցներ, հոգևորականաց դասը, հայ կաթողիկե և ավետարանական համայնքների հովիվները, հայ և ֆրանսիացի հավատացյալների հոծ բազմությունը:

Երեկոյան ժամը 19-ին, երբ Մայր տաճարը և եկեղեցու շրջապատը ողողված էր լույսերով, կոչմաների դողաճի ներքո, Հարավային Ֆրանսիայի հայրապետական պատվիրակի փոխանորդ տ. Հակոբ եպս.

Վարդանյանի ընկերակցությամբ, «Հրաշափառ»-ով Մայր տաճար է առաջնորդվում Մարսելի արքեպիսկոպոս կարդինալ Ռոժե Էջեգարայը:

Ընդունելության բացումը Մակար Եկմայանի «Սուրբ սուրբ» շարականի երգեցողությամբ կատարում է ս. Սահակ-Մեսրոպ երգչախումբը, որից հետո կատարվում են ս. գրական համապատասխան ընթերցվածներ:

Երկու բարձրաստիճան հոգևորականների ողջագուրվելու պահին երգչախումբը կատարում է «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ» խմբերգը, որից հետո խոսք է առնում նորընտիր Մարսելի կարդինալը, որը բարձր տրամադրությամբ շնորհակալություն է հայտնում այս ջերմ ընդունելության համար, այնուհետև իր խոսքի մեջ անդրա-

դառնում է հայ ժողովրդի մասին, որպես քրիստոնեության պատմության մեջ նոր կրոնը առաջինը պետականորեն ընդունող ժողովուրդ:

Այնուհետև կարդինալ Էջեգարայը կարեւորությամբ նշում է 1979 թվականի հունիսին Հայոց Հայրապետի այցելությունը Մարսել և իր հանդիպումներն ու տեսակցությունները Նորին Սրբության հետ թե՛ հայոց եկեղեցում և թե՛ Մարսելի կաթոլիկ արքեպիսկոպոսարանում:

Հոգևոր հանդեսը ավարտվում է խմբովին երգված «Տէր ողորմես»-ով:

Հանդեսից հետո մշակութային կենտրոնի Զրբաշյան ընդարձակ սրահում, ի պատիվ

Մարսելի նորընտիր կարդինալ Ռոժե Էջեգարայի, կատարվում է ճոխ հյուրասիրություն:

Գերաշնորհ կարդինալը լավագույն տպավորություններով հրաժեշտ է տալիս տ. Հակոբ եպս. Վարդանյանին, Մարսելի Կրոնական Ընկերակցության անդամներին, հայ ու ֆրանսիացի ներկա հավատացյալներին և մեկնում՝ լավագույն տպավորություններով:

Կարդինալ Էջեգարայի հայոց ս. Սահակ Մեսրոպ եկեղեցի այցելության մասին մեզ տեղեկություն է հաղորդել Մարսելից թղթակից Հովհաննես Վարժապետյանը:

